

Caspar Mauritius

Programma Quo Rector Universitatis Rostochiensis Casparus Mauritius, S.S. Theol. D. ... Ad Exequias, Quas ... Viro Iuveni Conrado Pauli, Delma Bremensi Phil. & Theol. Stud. laudatissimo Parentes Moestissimi Hodie ... parant, Omnes omnium ordinum Cives Academicos ... invitat : [P.P. sub sigillo Rectoratus II. Mart. Anno M. DC. LVII.]

Rostochii: Kilius, 1657

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn775768596>

Druck Freier Zugang

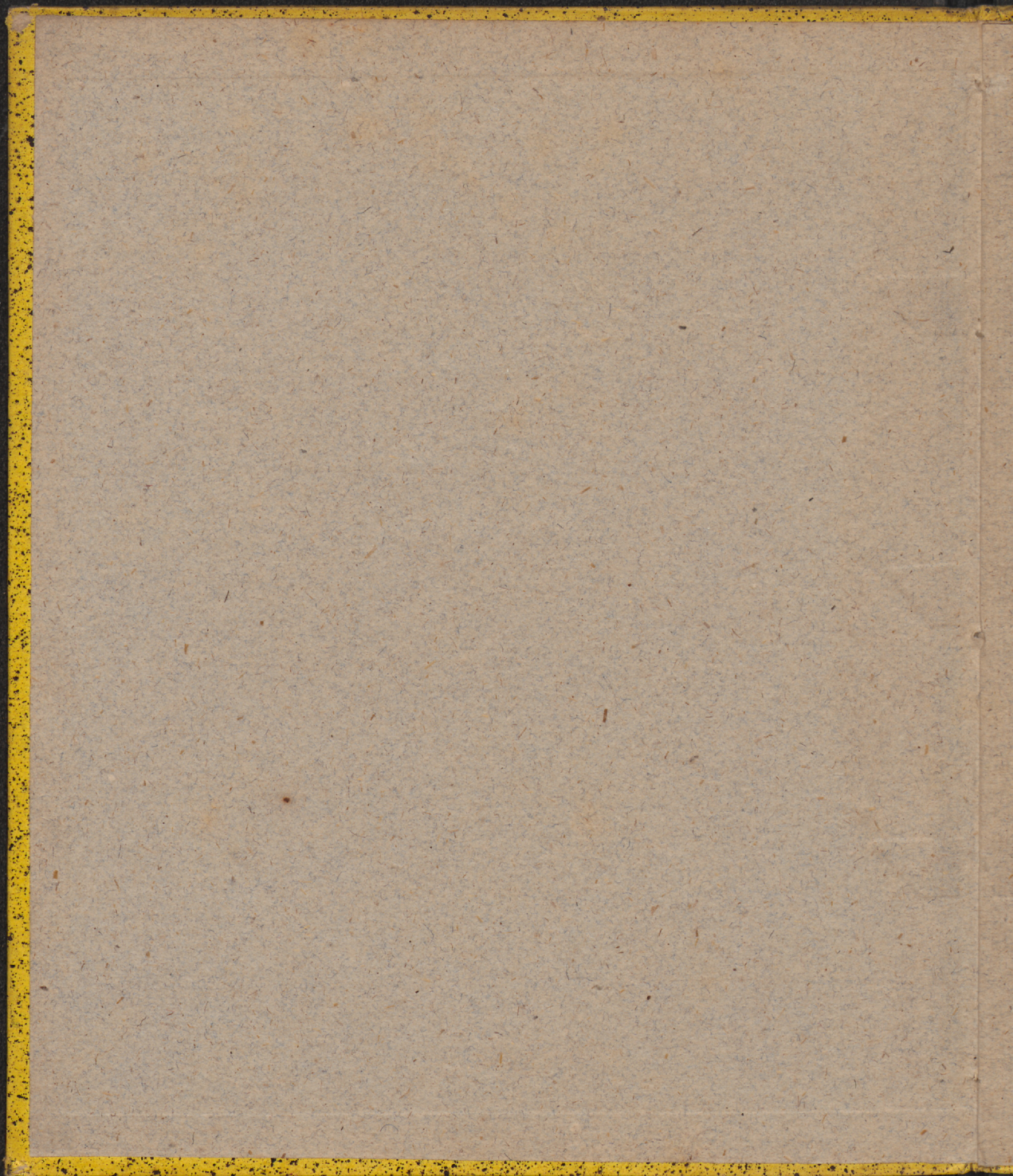
Mauritius, C.,

in

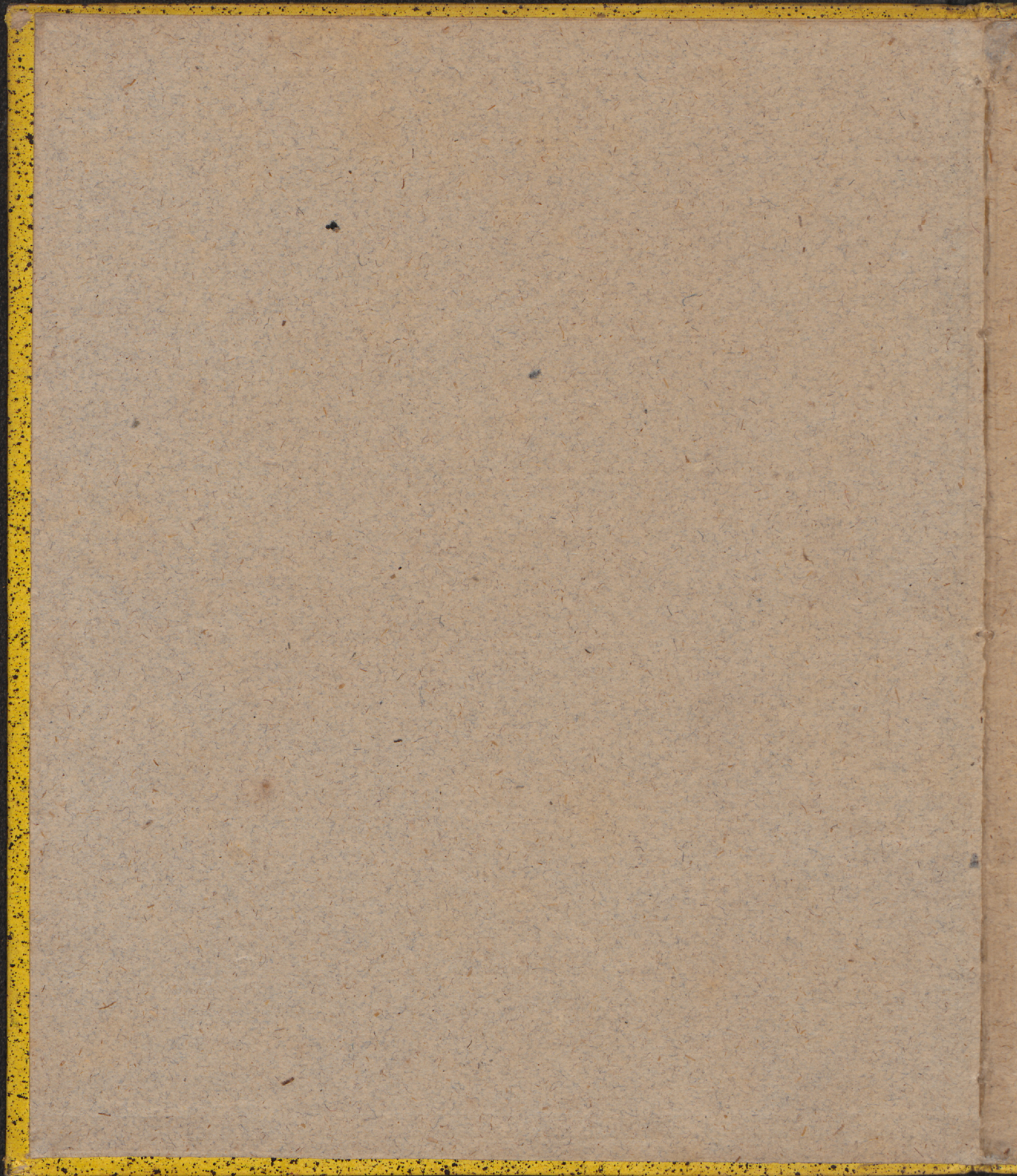
C. Pavli.

Rostock, 1657. /a

18.

PROGRAMMA

Quo

RECTOR VNIVERSITATIS
ROSTOCHIENSIS

CASPARUS MAURITIUS,

S.S. Theol. D. P. P. & Superint.

Ad Exequias,

Quas

Eximio & Praestantissimo Viro

JUVENI

DN. CONRADO
PAVLI,

Delmá Bremensi

Phil. & Theol. Stud. laudatissimo

PARENTES MOESTISSIMI

Hodiè ad horam I. in templo Jacobaeo parant,

Omnes omnium ordinum Cives Acade-
micos officiosè & diligenter invitat.

✻ (o) ✻

ROSTOCHII Typis Haeredum NICOLAI KILII,
Acad. Typogr. Anno 1657.

De vita humana termino non est eadem omnium sententia. Terminum vite appellamus finem vite, quocumq; tandem ille modo accidat, siue declinantis vitio temperamenti, siue alio modo, puta naufragio, edium ruinis, bello & similibus humanae fortis incommodis. Sunt, qui a fato stoico absoluto finem vite suspendunt, & huc trahunt cum alia Scripturae loca, tum imprimis Job. XIV. 6. Sed ex Jobo absoluta termini vite necessitas peti nec potest, nec debet. Non debet: quia illi loco facem clarissimam allucent evidentia Scripturae testimonia, quibus certis conditionibus alligatum esse plurimorum hominum terminum apertissime docetur. Non potest: quia verba illa stant generatim de omni homine, nec aliud quid significant, quam esse vitam hominis cuiusq; certo velut mensuram circulo conclusam, certoq; temporis limite eoque angusto contineri. Quaquam enim, vita humana pro varietate temperamenti aliarumq; circumstantiarum brevior homini aut longior obtingere possit, definita tamen eius duratio & certo termino circumscripta est, ultra quem humanae conditioni non liceat progredi. Quia etsi locus Jobi accipitur de vite termino, quem huic vel illi homini praefixerit divina providentia, nondum tamen dicitur determinationem illam absolute & sine hypothese factam, vel omnium hominum vite terminum absolute constitutum esse. Sunt, qui astris constitutionem termini vite humanae debere censent. Verum enim vero, quum in sacris altum de ea re silentium sit, imò in contrarium haud pauca exstant, quae omnem piis formidinem, quam incutere astrorum positus & influxus posset, exesse jubent, neq; haec sententia recto stans talo poterit. Dices, corporibus tanta molis, tam illustribus, operationes nobilissimas debere, & in hoc libro scriptas esse hominum fortunas. Fac id aliqua ex parte verum esse. Negari interim non debet, ita subtiliter esse scriptum illum Caeli librum, ut nisi ab eo, qui scripsit, perfecte legi nequaquam possit. Id docent Nativ. istarum & Quatuor infinita. Sunt deniq; qui inter plane fortuita numerant terminum vite humanae. Quos ipsos luculenter refutat Psalmus XC. 3. ut alia jam taceamus. Nempe firmum stat & immotum, divina providentia constitui terminum vite humanae. Id stitit est, inquires, consequitur terminum vite anticipari vel prorogari non posse, Recte hoc dubium solvit Lyranus. Consti-

Constitutio, inquit, termini dupliciter intelligi potest, uno modo, prout est
in divina ordinatione, & sic termini vitæ hominis præteriri non possunt an-
ticipando vel differendo, quia ejus providentia est infallibilis: alio modo ut
est in effectu exteriori, in quantum ex naturalibus causis est periodus certa
vitæ hominis & in aliquibus major, in aliquibus minor, secundum varietatem
complexionis, & secundum hoc termini vitæ possunt anticipari per gladium
aut aliam occasionem. Pergas, quid ergo decendum de illorum æterna
salute, qui vel in naufragium incidunt, vel edium ruina opprimun-
tur, vel incendio percunt, vel à fluviis abripiuntur, vel alio quodam
violento modo vitam finiunt. Respondeat Augustinus de discipl. Christ.
Cap. 2. NON POTEST MALE MORI QUI BENE VIXIT. Respondeat
Chrysostomus Orat. III. de Lazaro Tom. V. edit. Paris. pag. 70.
Si videris justum affligi & modo violento vitam finire, ne consterneris animo.
Nam & ILLÆ RES ACERBÆ SPLENDIDIORES REDDUNT
CORONAS: & omnino quævis afflictio siquidem peccatoribus contingit,
detrahit aliquid peccatorum ponderi; sin piis & justis, splendidiorem
illis reddit animum, sic ut utriusq; maximus ex afflictione fructus eveniat,
TANTUM SI GRATE TOLERETUR: hoc enim est quod quaeritur.
Propter hoc cum sint ejusmodi exempla innumerabilia, sacrarum scriptura-
rum historia his repleta est, justos ac injustos malis afflictos nobis exhibens,
ut sive justus sis sive peccator, QUONIAM HABES EXEMPLA, FE-
RAS FORTITER. Hæc Chrysostomus. Exempla Josiæ, Maccabæorum
aliorumq; neminè latere possunt. Hæc cogitabunt in hoc luctuoso Uni-
ci Filii funere Parentes mæstissimi. Amiserunt Filium laudatissimum
nobisq; & toti Academiæ ob rarã pietatẽ & probitatẽ, incomparabilem
industriam, eruditionem eximiam longè dilectissimum,
Christi & acerbo casu, in quo tota Academiæ indoluit. Quem enim vi-
dum propensissimo amore complectebatur, hunc tam subito sibi ere-
ptum non potuit non vehementer dolere. Hic communis dolor vestrum,
Parentes dilectissimi, leniat minuatq; dolorem. Cogitate illud veterum:
MORS CITA, PIIS BENEFICIUM. Anaxagoras Philosophus
cum in amicorum corona filii mors eaq; subita & repentina nunciata
fuisset, nihil commotus, adjecit illud Philosopho dignum: Noveram
me genuisse mortalem. Philosopho jungamus Theologum. Is est Hiero-
nymus, qui Epist. ad Heliodorum præclara adversus mortem nostro-
rum solatia complexus est. Nepotianus meus, tuus, noster, imo CHRI-

STI & quia CHRISTI, idcirco plus noster, reliquit senes desiderii sui jaculo vulneratos, & intolerabili dolore confectos. Quem heredem putavimus, funus tenemus. Cui jam meum desudabit ingenium? Cui literulæ placere gestient? stupet animus, manus tremat, caligant oculi, lingua balbutit. Quicquid dixerò, quia ille non audit, mutum videtur. Stylus ipse quasi dissentiens, & cera subtristior vel rubigine vel situ obducitur. Quid igitur faciam? Jungam tecum lacrimas? sed Apostolus prohibet, Christianorum mortuos dormientes vocans. Læter & gaudeam, quia raptus est, ne malitia mentem ejus mutaret, quia placuerat DEO anima illius? Sed invito & repugnanti per genas lacrymæ fluunt, & inter præcepta virtutum resurrectionisq; spem credulam mentem desiderii frangit affectus. O mors, quæ fratres dividis & amore sociatos crudelis ac dura dissocias! *Postea propositis exemplis, mirum ait & insolens fore, si non præstet fides, quod exhibuit infidelitas. Igitur, inquit, ut ad nostra veniamus, non plangam cum Jacob & David morientes, sed cum Christo in Evangelio recipiam resurgentes. Judæorum luctus Christianorum gaudium est. Ad vesperum demorabitur fletus & ad matutinum læticia. Nox præcessit, dies autem appropinquavit. Unde & Moses moriens plangitur. Jesus absq; funere & lacrymis in monte sepelitur. Platonis sententia est omnem sapientum vitam meditationem esse mortis. Laudant hoc Philosophi & in Cælum usq; ferunt. Debemus & nos animo præmeditari, quid aliquando futuri simus & quod velimus nolimus, longius abesse non potest. Nam etsi nongentos excederemus annos, ut ante diluvium vivebat humanum genus, & Matusalem nobis tempora donarentur; tamen nihil esset præterita longitudo, quæ esse desiisset. Etenim inter eum, qui decem vixit annos, & eum, qui mille, postquam idem vitæ finis advenerit, & irrecusable mortis necessitas, transactum omne tantundem est, nisi quod senex magis onustus peccatorum false proficiscetur. Desiderandus tibi est mortuus quasi absens, non quasi mortuus, ut illum expectare non amisisse videaris. Addit Hieronymus: ubiq; luctum, ubiq; gemitum & plurimam mortis imaginem esse &c. Hanc ipsam vitam, mortem potius quam vitam dicendam esse. Hæc erigent afflicto Parentum honoratissimorum animos. Erigat & soletur illud Chrysologi: Mors quando ab Eva provisa est, tunc lamentandi materia fuit; nunc vero facta est virtutis occasio: quia tunc ad pœnam peccantis data est, nunc permissa est resuscitantis ad gloriam: tunc tartarus invenit hominem, nunc amittit. Sed ad piæ defunctum redeamus. Eju natales, vitæ mortisq; historiam descripsit Hospes mæstissimus Vir admodum Reverendus & Excellentissimus Dn. Augustus Varenus S. S. Th. D. & Prof. celeberrimus atq; meritisissimus, Dn. Collega, Compater & Amicus noster exoptatissimus, cujus verba hic nostris inserenda duximus. Ita vere habent:*

Heu

Heu quam tristis ad hunc tumulum scribo. Planctus amplissima materies. Temperamentum tamen dolori ex praeiis, presentibus & futuris. Ex futuris est Corona resurrectionis. Placet hic Tertullianus: Cum conset, inquit, de resurrectione mortuorum, vacet dolor mortis, vacet & impatientia doloris. Cur doleas, si peris non credis? Cur impatienter feras, subdolum interim, quem credis reversurum? Profectio est quam putas mortem. Non est lugendus qui antecedit: sed plane desiderandus. Et id quoque desiderium patientia temperandum. Cur immoderate feras abis- se, quem mox subsequeris? CHRISTUM laedimus, cum evocatos quosque ab illo, quasi miserandos non aequanimiter accipimus. Ex presentibus est Paradisus, votum morituri Latonis, desiderium Apostoli incomparabilis, cupientis dissolvi & (statim a dissolutione) esse cum CHRISTO JESU. Quis non ad amplexus JESU festinet? Ex praeiis argumenta dolori temperando, dabit fluxus vitalis jam inde a natali. Signant illum Annus a nato Salvatore MDCCCXXXVI. mensis Januarii. dies XXIV. hora X. Natus ex carne Caro, renatus ex aqua & Spiritu. Ita quicquid attraxeris & limi traxit natalis Scatebra, ablu- it Sacramentum. Si ad stemma interest (uti omnino interest esse πατρός τε καὶ μητρός τε ἐν γενεῶσι) habuit id noster CONRADUS, Reverendis & Sanctis nominibus undiquaque fulgidissimum. Ecce enim! Pater Noster, JOHANNES PAULI in Ducatu Bremensis, ter- ritorio Delmensi, dioecesi. Abensensi Pastor per XXV. jam annos lau- datissimus, Vir pius & Theologicè pariter, ac elegantè doctus, & magnis Ecclesiae votis ac lacrymis ad nos dimissus, qui in praesens Oculis magis, quam Ore loquitur, dum ad funus Unici incedit cum planctu: Avus Paternus nostro CONRADO idem nomine, quo Pa- ter JOHANNES PAULI de eadem Ecclesia in Ducatu Bremensi multis per 34. annos meritis inclutus, nunc Beatissimus: Proavus Paternus CLEMENS PAULI Veteris Landsbergiae Marchica Ci- vis honestissimus: AVIA paterna MARGARETA à Depenbrock / Matrona primaria, Viri Reverendè dignatione Clarissimi HEI- NONIS à Depenbrock Pastoris in Ducatu Harburg. fidelissimi filia, à qua altius ascendendopanditur Beatissimi nostri natalibus in No- bilissimum & vetustate ac imaginibus fulgidissimum stemma VVest- phalicum DEPENBROKIORUM ex domo Bullern non procul à Coßfeld / unde per Marchiam, Luneburgicum & Bremens. Duca-

zum, Livoniam splendor nominis diffunditur, amplissimus aditus. Pro-
avia Paterna ILSABE PAPEN, Viri Venerandi HENNINGII Papeni
Eccles. Brunsvic. Pastoris circa reformationis tempus fidelissimi, filia.
Nec deest claritudo honestissimis Maternis Nominibus. Mater nostro
Catharina Inselmanns Matrona Christiana Virtutibus splendidis-
sima foemina, quae Unici sui filii acerbissimum funis accuratissimis
absens lacrymis & paenitentius meditatur. Avus maternus, CONRA-
DUS Inselmanni Civis quondam primarius, & Octavix Buxtebu-
danus. Avia Materna Sanctissima & annosa Matrona, LUCIA
Schmedes Reverendi Viri HERMANNI FABRITII Pastoris
quondam Elstorsiens. in Ducatu Bremensi filia, quae Octogenario
proxima, tremula querulaq; voce testatur amores descendentes in
Nepotem. Satis ad Naturam Nostro. Juvat adumbrare quis Studio
fuerit. Prima studiorum etas exacta sub Patre. Profecit insigni-
ter in oculis & deliciis Optimi Patris, temperata lege: à quo magis
atq; magis poliendus, Reverendi & Clarissimi Viri DN. CHRISTO-
PHORI Overbeck Pastoris Eccles. Horneburg. in Ducatu Bremensi,
& Generi sui dilectissimi, Inspectioni & Moderationi commissus,
illa erudita & bene preparata indolis vestigia dedit, ut jam ad Scho-
lam Lunaburgensem humanitatis Studiis examussum poliendus ab-
legaretur. Magna ibi fundamentis jactis incrementa accesserunt,
quorum inter Informatores, pueritiae Reges, debetur laus prima ZIM-
MERMANNO Scholae Johani. Rectori Clarissimo: Nihil jam deerat ad
nomen STUDIOSI ACADEMICI, quam ut proficeretur. Venit
ad nos pulchre puerus & benedictionibus Paternis & DN.
ZIMMERMANNI literis, & quod caput est, Virtutibus propriis.
Venit Anno MDCC. LV. mens. Octobri. Manu meâ Civem nostrum
tunc hujus Univerf. Rector, Albo Academico inscripsi. Vixit ex illo
tempore in contubernio meo, Affinis & Convictor ac Auditor jucun-
dissimus. Amari Juvencem nō tam quod Affinis esset: Quam quod tot Vir-
tutibus & Sanctissimis moribus ac Studiis sese ubiq; mihi com mē-
daret, & Omnibus numeris impletet mensuram Academici. Conciones
vix unquam neglectae, ipsa etiam antelucana. Pietatis certum si-
gnum preces fervidae, à quibus ad Studia processat. Nec Verbi sal-
tem: sed & Sacramenti notâ CHRISTIANUS esse voluit.
CORPORIS ET SANGUINIS JESU mysteris

Confessionario usus viro admodum Reverendo Excellentissimo DN. JO-
HANNE QUISTORPIO SS. Theol. D. ac Profess. celeberr. Pastore
Jacobaeo fidelissimo, collega honorando, mecum semper interfuit
visi, quod in ultimâ Caelestis cibi sumtione cum cœteris Dominis Con-
victoribus 14. diebus me posterior iverit. Incredibile quantâ cum
pietate & reverentiâ ad caeleste hoc epulum convivator processerit.
Signa & Gononns nunc post excessum luculenta, qua memorentur,
merentur disticha, ad dies mysticos in Calendario adscripta
manu beatissimi. Sic ad Dom. I. Trin. anni sub hac legimus:

Corpore dum CHRISTI voto rubro & sanguine vesci
Dignus ut accedam da, DEUS alme, precor
Et cum ad 19. Dom. Trin. ultimo iret, notatum in ephemeridibus
eadem manu.

Sic iterum sacrâ præsenti luce synaxi

Ultor, me dignum fac, bone CHRISTE, rogo.

Mores Nostro Sancti, humiles. Sermo sine multiloquio castus &
salibus Apostolicis conditus. Vita sine crimine. Nullum un-
quam vel verbulum otiosum auditum. Nec monitor, nec
reprehensor esse potui, quia reprehendendum nihil fuit.
Praevenit ubiq; & superavit monituram nostram. In studiis
autem fervor tantus ut generosior optari hauc potuerit. Audivit Cla-
rissimos Philosophia Magistros per totum ferè cursum Philosophicam
& Philologicam instituto Collegiorum processu. Audivit admodum Reveren-
dos & Excellentissimos Dominos Professores e publica Cathedra docen-
tes. Ego sanè & in Boreali & Mesoselenio meo illum Au-
dicorem opponentem & Respondentem habui, non sine internis
meis gaudiis de tam nobili indole. Testabuntur de
Studiis & laboribus Filii Academicis apud maestissimum Patrem
tot specimina manu Beatissimi scripta & Convega doctissima. Testa-
bitur Disputatio in Collegio meo Isaiano de Materis Sanctissimis, quas
nunc in Caelo accuratissime videt, magna cum laude pietatis, mode-
stia & doctrina Theologica ac Philologica, & applausu Auditorii
nuper publicata. Scriberem verissima non parum admiranda qua-
dã majora: sed angustia prohibet Programmatis. Ita nosler militavit
ad usq; diem 13. Januarii. Auspicatus hunc ipsum inter mortales
ultimum

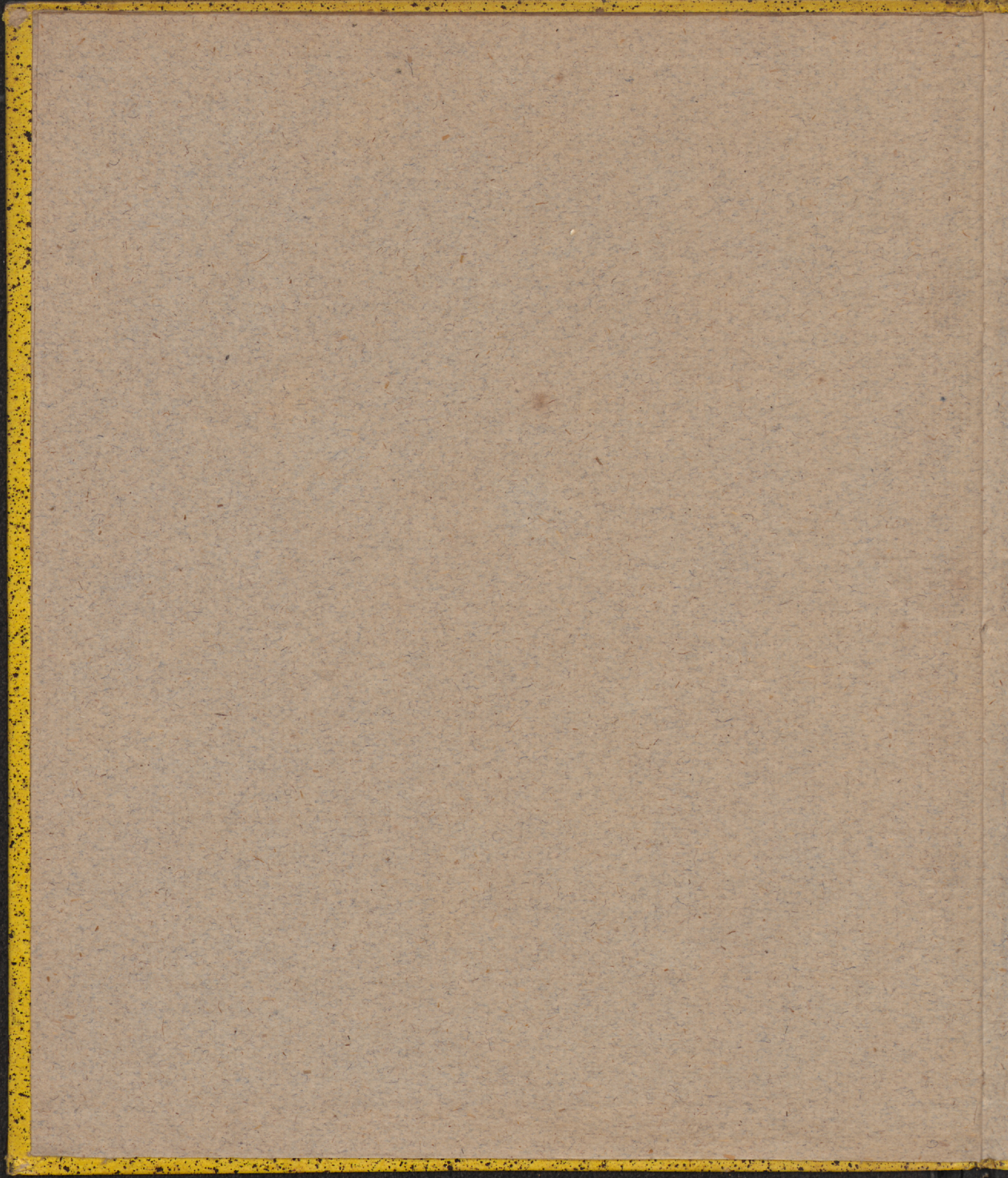
ultimum suo more à precibus, venit ante horam 6. matutinam Auditor noster in Lectorium. Sedit, audivit, scripsit, (de CAPITE Ecclesie Uno, eodemq; Omnipræsentem, ut non indigeat Vicario Visibili Capite) adusq; horam 8. Itum inde ad labores alios. In prandio, quod novissimum fuit, veteri modestiã sedit, subtristis tamen. Post prandium itum ad Collegium Mathematicum. Illo absoluto, ad horam tertiam paulisper deambulaturus, ad Varnum processit, tristissimo, si quod aliud, itinere. Concredidit paulisper se Varno frigoribus satis concreto, etsi nunquam antea credere voluit: Ecce inexcusabili Vectoris temeritate ad locum minimè tutum abductus, Unà cum illo & alio quodam Studioso in studium preceps datus sive aquis, sive frigore miserè expiravit, & licet haud sicca morte, animam tamen Sanctã, sobriamq; ac benè preparatã DEO celeritè evocanti, illã fide, quã plenus vixit, moriens reddidit. Hic ego deficio, hic fandi vis victa laborat. Illud scio: etsi putatur extinctus in terris, Lucet in Cælis. Occisione illã vivere incepit, & sine inchoavit. Illo ipso die, quo de JESU ejusdemq; presentia apud credentes, ubicunq; militanti, Auditor fuit, JESUM vidit. Male mori non potuit, qui sanctissimè ad finem usq; vixit. Illud notabile. Idem illi mensis fatalis, qui ante XXI. annos natalis. Imò illo ipso die XXIV. quo olim Genitor mæstissimus audivit Filium natũ, audivit quoq; meis literis (& prudenter per gradus doloris temperatã voce Clarissimi & Consultissimi Viri DN. ABELIS à Tieffenbrock Jcti & Secretarii Buxtehud. præcellentis, honoratissimi mei Affinis, cujus discreto judicio commisi hoc triste ministerium) denatum: sed, iterum testor, hic ego deficio.

Cum autem corpus pie defunctum hodie terræ sit Christianã sepulturã demandandum, majorem in modum à vobis Omnium ordinum Civis Academicus, contendimus, ut partem ingentis luctus Parentum honoratissimorum in vos transferatis, & in solatium mæstissimorum Parentum, & Excellentiss. deq; Vobis præclarissime meriti Dn. Hospitis, frequenti præsentia exequias tristissimas cohonestetis, atq; DEO Opt. Max. utramq; Rempubl. vosq; adeo ipsos ardentibus precibus commendeti.

P. P. sub sigillo Rectoratus II. Mart. Anno M. DC. LVII.

Conventus erit hora prima in templo Jacobæo.

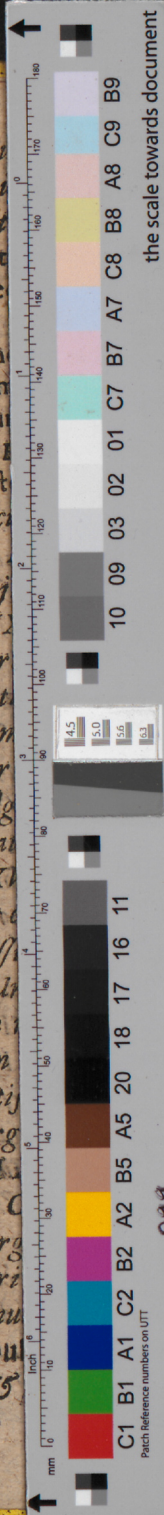

Heu quàm tristis ad hunc tumulum scribo. Planctus
teries. Temperamentum tamen dolori ex praterito
futuris. Ex futuris est Corona resurrectionis. Placet
Cum conlert, inquit, de resurrectione mortuorum, vacet
& impatientia doloris. Cur doleas, si perisse non cre
ter feras, subdutum interim, quem credis reversurum?
putas mortem. Non est lugendus qui antecedit: sed plan
id quoq; desiderium patientiã temperandum. Cur immo
se, quem mox subsequeris? CHRISTUM lædimus, cui
ab illo, quali miserandos non æquanimiter accipimus. I
raditus, votum morituri Latonis, desiderium Aposto
cupientis dissolvi & (statim à dissolutione) esse ca
JESU. Quis non ad amplexus JESU festinet?
gumenta dolori temperando, dabit fluxus vitalis
Signant illum Annus à nato Salvatore cId Idc X
nuar. dies XXIV. hora X. Natus ex carne Caro, r
Spiritu. Ita quicquid atræfecis & limi traxit nat
luit Sacramentum. Si ad stemma interest (uti om
ματὸς θεῶν καὶ παντὸς θεῶν εἰς ζῆλον ἑστέ) habuit id noster
Reverendis & Sanctis nominibus undiquaq; fulg
enim! Pater Noster, JOHANNES PAULI in Ducatu
ritorio Delmensi, dioeces. Abensensi Pastor per XXI
datissimus, Vir pius & Theologicè pariter, ac
& magnis Ecclesiæ votis ac lacrymis ad nos dimiss
Oculis magis, quam Ore loquitur, dum ad funus ill
planctu: Avus Paternus nostro CONRADO idem
ter JOHANNES PAULI de eadem Ecclesiã in
multis per 34. annos meritis inclutus, nunc Beati
Paternus CLEMENS PAULI Veteris Landsberg
vis honestissimus: AVIA paterna MARGARET
Matrona primaria, Viri Reverendã dignatione C
NONIS à Depenbrock Pastoris in Ducatu Harburg
à quã altius ascendendopanditur Beatissimi nostr
bilissimum & vetustate ac imaginibus fulgidissimu
phalicum DEPENBROKIORUM ex domo Du
Coss. Id) unde per Marchiam, Laneburgicum &

A3

the scale towards document

Image Engineering Scan Reference Chart T263 Serial No. 093

Patch Reference numbers on UTT